

Windows 10 je poslednja verzija Windows operativnog sistema! Ne brinite, ništa strašno. Od sada će Windows biti ažuriran nekoliko puta godišnje.

Windows 10 iz perspektive jednog insajdera

O čemu se, zapravo, radi? Promene u digitalnom svetu su veoma brze i Microsoft je shvatio da je izdavanje nove verzije operativnog sistema u vremenskim razmacima od tri do četiri godine više nego zastarelo i da pripada prošlosti.

Legalni korisnici prethodnih verzija ovog operativnog sistema (Windows 7, Windows 8 i Windows 8.1) mogu potpuno besplatno dobiti novi Windows 10 tako što će do 29. jula naredne godine izvršiti nadogradnju računara na kojima je instalirana neka od starijih verzija ovog operativnog sistema. Ova ponuda je bila kao grom iz vedra neba za celokupan IT svet. Microsoft i besplatno? Nemoguće! No, pokazalo se da je ova strategija više nego dobra – 29. avgusta 2015. (mesec dana nakon zvanične promocije) Windows 10 je bio instaliran na preko 75 miliona (da, da, miliona) uređaja.

Windows 10 je promovisan 29.7.2015. Microsoft je tog dana širom sveta upriličio niz događaja na kojima je najnovija uzdanica Windows familije operativnih sistema prikazana.

Tim povodom, Microsoft Srbija je organizovala niz aktivnosti na promociji novog operativnog sistema. Sa ponosom mogu da istaknem da sam, kao predstavnik Microsoft zajednice, bio deo čitave priče. Naš zadatak je bio da, počevši od juna meseca koristimo Windows 10, tada još uvek u preview verziji, kao glavni operativni sistem kod kuće i na poslu. Tokom tog perioda, testirali smo Windows 10 i u kućnom i poslovnom okruženju, pisali o njemu na blogovima i društvenim mrežama i trudili se da dopremo do što većeg broja ljudi, kako bismo im preneli naša iskustva o Windows-u i istovremeno dobili ideje o daljim pravcima testiranja. Deo naših obaveza je bio i da uočene bagove u test verzijama (a bilo ih je puno, i test verzija i bagova) prijavimo Microsoft-u i na taj način doprinesemo tome da Windows 10 bude bolji.

Windows insajderi na jednom mestu: Tanja Tatomirović (Microsoft) i Nebojša Stojković (levo), Vladan Nenadić (Druga strana računara) i Srđan Stević (u sredini), Marko Cvetković (desno)

Sam proces instalacije teče prilično glatko, ukoliko je sa hardverom sve u redu, a kako bismo proverili kako teče postupak nadogradnje, za test smo odabrali nekoliko godina stari računar (Core 2 Duo E6750, 3 GB RAM-a i HDD od 80 GB). Na ovoj skromnoj konfiguraciji, čitava procedura (uključujući instalaciju Windows-a 8 Pro, download instalacionih fajlova desetke na linku od 10 Mbps i nadogradnju na Windows 10) je trajala tačno dva sata i dvadeset minuta. Što se tiče čiste instalacije, na istom hardveru je sve trajalo ispod 30 minuta.

Minimalni sistemski zahtevi koje je Microsoft postavio su još skromniji od naše test mašine: procesor na 1 GHz, 1 GB RAM-a za 32-bitne sisteme i 2 GB za 64-bitne sisteme i minimum 16 GB disk prostora za 32-bitne ili 20 GB za 64-bitne sisteme, kao i DirectX 9 kompatibilna grafička kartica.

Koliko je novo dobro?

O svim novitetima u Windows-u 10 možete čitati u narednom broju magazina. Ono što je bitno napomenuti je da je Microsoft uspeo da novi Windows dovoljno poboljša, a da ga istovremeno učini prepoznatljivim korisnicima prethodnih verzija ovog operativnog sistema. Tačnije, desetka je prilično dobar miks Windows-a 7 i Windows-a 8 – sve opcije su na svom mestu, uključujući i Start meni, a nove su vidljive i lake za korišćenje, kao što su „snap view“ ili „notification center“. Unapređenja ćete videti bukvalno na svakom koraku, međutim, ona vas neće ometati u radu, već ćete njihovom upotrebom posao obavljati lakše nego do sada.

Finale čitave avanture je bilo 29.7.2015. i kompanija Microsoft je tog dana objavila finalnu verziju Windows-a 10 i povodom toga širom sveta organizovala proslavu. Naravno, lokalno predstavništvo kompanije je bila na visini zadatka i u TC Ušće organizovala demonstraciju Windows-a 10, na kojoj su prolaznici mogli da saznaju sve što ih interesuje o novom operativnom sistemu, kao i da ga probaju na uređajima specijalno namenjenim za tu priliku.

Instalacija „od nule“ ili nadogradnja?

Pitanje koje se samo nameće prilikom razmišljanja o instalaciji „desetke“ je: „Šta je bolje, čista instalacija ili nadogradnja postojećeg Windows-a?“ Odmah ćemo vam reći – zavisi. Što se Microsoft-a tiče, korisnici mogu dobiti besplatan Windows 10 isključivo kao nadogradnju postojećeg legalnog operativnog sistema. Podržani operativni sistemi za nadogradnju su Windows 7, Windows 8 i Windows 8.1. Ukoliko želite instalaciju „od nule“, pre toga morate imati serijski broj novog Windows-a. Osim, ukoliko prethodno ne uradite nadogradnju na Windows 10, a zatim instalaciju desetke od nule, za šta vam neće biti potreban serijski broj. Zvuči komplikovano? Zapravo nije. Microsoft prilikom nadogradnje na Windows 10 proverava serijski broj „starog“ Windows-a i konvertuje ga u Windows 10 ključ koji omogućava aktivaciju operativnog sistema, a zatim ga skladišti na svojim serverima. To vam omogućava da prilikom svake naredne reinstalacije desetke na tom računaru, možete da „preskočite“ unos serijskog broja, a nakon instalacije Windows će uporediti digitalni otisak vašeg hardvera i serijski broj na Microsoft serverima i aktivirati desetku bez problema.

Perftech

Windows 10 iz perspektive jednog insajdera

One to rule them all

Microsoft-ova nova filozofija je: „One product family, One platform, One store” – jedan operativni sistem za PC/laptop, tablet uređaje, mobilne telefone, Xbox konzolu i Holo Lens. Do sada je Microsoft morao da održava tri različita operativna sistema, sa tri zasebna ekosistema i tri zasebne prodavnice aplikacija. Nova strategija je da imaju jedan operativni sistem i jedan app store. Ova strategija će razvojnim timovima znatno olakšati odluku o pravljenju jedne aplikacije za sve Windows uređaje. Microsoft se potrudio da programerima dodatno olakša posao, te je napravio „četiri mosta” za jednostavno portovanje aplikacija na Windows 10: Windows Bridge for Android (Project Astoria), Windows Bridge for iOS (Project Islandwood), Windows Bridge for Classic Windows apps (Project Centennial) i Windows Bridge for web apps (Project Westminster).

Windows 10 za posao

Veliki deo marketinških aktivnosti Microsoft-a je bio usmeren ka krajnjim korisnicima. Međutim, poslovni korisnici i te kako imaju razloga za prihvatanje desetke. Ona će u narednih nekoliko godina biti glavni operativni sistem na računarima u kompanijama, školama, fakultetima, organima državne uprave i ostalim organizacijama. Kućni korisnici će mahom koristiti Windows 10 Home, dok je za poslovnu primenu Microsoft namenio Windows 10 Pro, Enterprise, Education i Windows 10 Mobile Enterprise izdanja.

Verzija „Pro” će se najviše koristiti u poslovnim okruženjima, jer omogućava pridruživanje računara u kompanijski domen. „Enterprise” verzija je namenjena znatno većim poslovnim okruženjima (korporacije, nevladine organizacije, državni organi), koja zahtevaju dodatne opcije prilagođavanja operativnog sistema potrebama institucije. Neke od tih opcija su: DirectAccess, AppLocker i dodatne opcije za podešavanje klijentskih računara kroz Group Policy.

COMING
COMPUTER ENGINEERING

Windows 10 iz perspektive jednog insajdera

Da biste kupili ovu verziju Windows-a potrebno je da imate „podlogu”, tj. neku od prethodnih verzija operativnog sistema iz „enterprajz” edicije. „Windows 10 Education” je verzija Windows-a namenjena edukativnim ustanovama, koju je moguće nabaviti putem „Volume License” ugovora.

Sadrži skoro sve opcije kao i Enterprise verzija, uz tu razliku da je cena znatno niža, s obzirom da je namenjena edukativnim ustanovama. Još jedan kuriozitet je da kao „podloga” za Volume License ugovor u obzir dolaze i Home izdanja Windows-a, te će to pomoći da cena bude znatno niža.

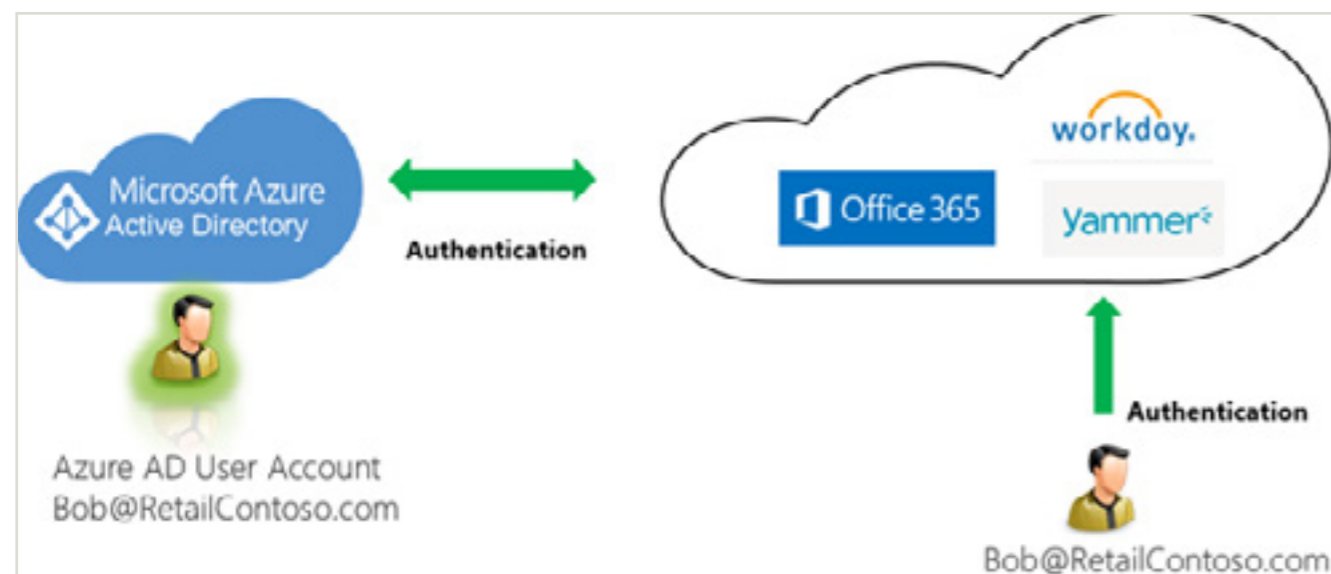
Opcija	Home	Pro	Enterprise	Education
Device Encryption	X	X	X	X
Domain Join		X	X	X
Ability to join Azure Active Directory		X	X	X
Group Policy Management		X	X	X
BitLocker		X	X	X
Enterprise Mode Internet Explorer (EMIE)		X	X	X
Assigned Access 8.1		X	X	X
Remote Desktop		X	X	X
Client Hyper-V		X	X	X
Business Store for Windows 10		X	X	X
Windows Update for Business		X	X	X
Current Branch for Business		X	X	X
Long Term Servicing Branch			X	
DirectAccess			X	X
Windows To Go Creator			X	X
AppLocker			X	X
BrancheCache			X	X
Start Screen Control with Group Policy			X	X

U tabeli je dat prikaz najvažnijih opcija desetke za primenu u poslovnom okruženju:

bh

Direktorijum u oblaku

Ukoliko koristite Windows u poslovnom okruženju, pridruživanje u kompanijski Active Directory domen je skoro pa obavezno. Active Directory je tehnologija stara 15 godina i jako je pouzdana. U sklopu napora da cloud computing koncept učini sveprisutnim, Microsoft je napravio Azure Active Directory, tehnologiju koja omogućava da Active Directory koristite kao servis za cloud identity, putem koga bi se korisnici logovali na cloud aplikacije. Dolaskom Windows-a 10, naš uređaj možemo da pridružimo u Azure Active Directory time mu omogućimo single sign-on (SSO) na sve asocirane cloud aplikacije, kao što su Office 365, Google docs, Salesforce, Dropbox... Naravno, Windows Server

Enterprise Data Protection

Enterprise Data Protection je vrlo važna sigurnosna opcija u novom operativnom sistemu, koja će (konačno) omogućiti razdvajanje ličnih i kompanijskih fajlova na istom uređaju, uvođenjem enkriptijskog kontejnera koji će štititi poslovne podatke. Ova opcija dodaje i DLP mogućnosti (data loss prevention) u cilju sprečavanja postavljanja

AD i Azure AD nisu isto. Azure AD ne podržava npr. group policy ili objekte poput štampača i velika kompanijska okruženja će i dalje morati da imaju klasičan Active Directory ukoliko žele kontrolu svojih IT resursa. Azure AD se najviše koristi kroz „Free“ paket, koji dobijate uz Azure, Office 365, Dynamics CRM ili Intune pretplatu. Microsoft je ponudio i Azure AD Basic i Azure AD Premium pakete, za kompanije i organizacije kojima su neophodne dodatne opcije, kako bi efikasnije upravljali svojim okruženjem, najčešće ukoliko koriste neke od cloud servisa u hibridnom režimu rada.

kompanijskih podataka na „ne-kompanijske“ lokacije, kao što su neovlašćeni diskovi, web sajtovi ili društvene mreže. Uzevši u obzir da se veliki broj uređaja koristi i u poslovne i u privatne svrhe, ovu mogućnost će IT menadžeri pozdraviti, tim pre što je ranije bilo potrebno kupiti posebno DLP rešenje, čije licence su često opterećivale i ovako skromne i napregnute IT budžete.

Srđan Stević

Srđan Stević je Microsoft Certified Professional od 2003. Dugi niz godina se bavi sistemskom administracijom, projektovanjem, implementacijom i podrškom za Microsoft tehnologije (Windows Server, Active Directory, Exchange Server, Hyper-V, DirectAccess, RDS, Failover clustering). Zaposlen je kao sistem administrator na Učiteljskom fakultetu Univerziteta u Beogradu. Jedan je od lead-ova IPro Serbia korisničke grupe i sa kolegama koordinira rad Microsoft zajednice u Srbiji. Predsednik je udruženja „Tarabica IT konferencija“. Bloguje na <http://srđjanstevic.wordpress.com>.

Dve grane (Current Branch for Business i Long Term Servicing Branch)

Poslovna okruženja dobijaju i dva načina ažuriranja operativnog sistema, koji se tiču načina na koji se Windows 10 ažurira sigurnosnim zakrpama i novim opcijama. Na taj način, kompanije i organizacije dobijaju preko potrebnu fleksibilnost svojih IT okruženja, tako što će same odabrati brzinu kojom prihvataju novitete u operativnom sistemu, u zavisnosti od odeljenja, tipova korisnika i njihovih potreba. Poznato je da korisnici žele da poboljšanja operativnog sistema dobijaju češće, međutim kompanije sa mnoštvom IT resursa i hiljadama računara i dalje žele da kontrolišu način na koji ta poboljšanja stižu i kojim ritmom.

Long Term Servicing Branch (LTSB) omogućava da kritični sistemi, poput bolnica, finansijskih institucija, fabrika ili kontrole letenja imaju više kontrole nad čitavim procesom ažuriranja. Na ovaj način, kritični sistemi će biti ažurirani kritičnim i sigurnosnim zakrpama, dok će proces distribucije novih opcija biti stopiran tokom perioda od 5 + 5 godina (mainstream i extended podrška).

S druge strane, mnogo je više kompanija koje ne potpadaju pod mission-critical grupu. Čak i u okviru kompanija koje obavljaju kritične poslove, postoji dosta korisnika koji ne obavljaju mission-critical poslove. Upravljanje tim uređajima na isti način kao što upravljamo onim „kritičnim“ dovodi do značajnih, često nepotrebnih troškova održavanja, kao i podizanja kompleksnosti, dok su korisnici „zakinuti“ za nove opcije. Microsoft je zato napravio Current Branch for Business (CBB) mod. Ukoliko su uređaji u ovom modu rada, nove opcije

Windows 10 iz perspektive jednog insajdera

u operativnom sistemu će dobijati nakon provere kvaliteta i kompatibilnosti sa drugim aplikacijama, dok će tradicionalne sigurnosne zakrpe stizati u redovnim intervalima. Na taj način, IT odeljenja će u svojim laboratorijskim okruženjima moći da testiraju nove opcije istog trenutka kada budu puštene kroz update kanal, a da istovremeno kontrolišu kako će se ta ažuriranja dalje distribuirati u ostatak mreže.

Povrh svega, IT odeljenja će moći da „u hodu“ prebacuju računare iz LTSB moda u CBB mod, kako bi uređaji bili ažurirani najnovijim opcijama. Naravno, u slučaju potrebe, uređaje koji funkcionišu u CBB modu će biti moguće prebaciti u LTSB mod.

Na kraju, da li vredi preći na Windows 10? Ukratko, da! Windows 10 će, u godinama koje dolaze, biti osnova naših informacionih sistema i već sada bi trebalo započeti sa laganim testiranjem vaših aplikacija pod novim operativnim sistemom. Hoće li biti problema? Zasigurno će ih biti, kao i pri svakoj većoj migraciji, bilo da je su u pitanju problemi sa kompatibilnošću hardvera, bilo da su to custom built ili stare verzija aplikacija koje se koriste u vašem poslovnom okruženju. Imajte u vidu da neke od novih opcija Windows-a 10 (npr. Hello logovanje) traže novi, kompatibilni hardver. Microsoft tvrdi da su posebnu pažnju posvetili kompatibilnosti i hardvera i softvera, tako da vam ne preostaje ništa drugo nego da te tvrdnje proverite u laboratorijskom okruženju i uverite se da li vaš hardver i softver funkcionišu. Ukoliko problema ima, moći ćete da se posvetite njihovom rešavanju. Ukoliko ih ne bude bilo, ništa vas ne sprečava da počnete sa implementacijom desetke u vaše poslovno okruženje. Srećno testiranje!

PRINTER
IT SOLUTIONS & SERVICES

